

۱- گزینه «۲» - ابتدا واژه‌ها را معنی می‌کنیم و بعد به دنبال بیتی می‌گردیم که آن معنی را داشته باشد:

مفتاح: کلید ← بیت «ب»

نمط: روش، نوع ← بیت «ت» (در بیت «ب» هم آمده که کلید را در آن انتخاب کردیم.)

اوان: هنگام، وقت ← بیت «پ»

برزن: کوی ← بیت «الف» (سراسری ریاضی - ۱۴۰۰) (پایه دهم - ترکیبی - واژه) (آسان)

۲- گزینه «۴» - ابتدا معنی هر کدام از واژه‌های صورت سؤال را می‌نویسیم تا ببینیم در هر گزینه چند معنی درست دیده می‌شود:

مَنْت: سپاس، شکر، نیکویی

صحیفه: کتاب

ابدیت: جاودانگی، پایداری، بی‌کرائگی

روایی: ارزش، اعتبار

محظوظ: بهره‌ور

شگرف: قوی، نیرومند

آخته: بیرون کشیده، برکشیده

در گزینه «۴» هر چهار واژه در واژگان صورت سؤال دارای مترادف هستند. در گزینه «۱» تنها دو واژه «ارزش و شکر» دارای مترادف هستند. در

گزینه «۲» هر چهار واژه دارای مترادف هستند، ولی دو واژه «اعتبار و ارزش» هم‌معنی هستند؛ پس تنها با سه واژه از واژه‌های صورت سؤال

مترادف هستند. در گزینه «۳» تنها واژه «جاودانگی» با «ابدیت» هم‌معنی است. (سراسری تجربی - ۱۴۰۰) (ترکیبی - واژه) (متوسط)

۳- گزینه «۲» - ابتدا معنی هر واژه را می‌نویسیم و بعد معادل آن را در ابیات پیدا می‌کنیم:

مجادله: جدال و ستیزه / مستغنی: بی‌نیاز / مشیت: اراده، خواست، خدای تعالی / مُشَوِّش: آشفته و پریشان (درس پنجم پایه دهم) / تَخْلَص:

رهایی. بررسی ابیات:

الف) خواست = مشیت

ب) رهایی = تخلص (غنی هم با مستغنی هم‌معنی است)

پ) بی‌نیاز = مستغنی

ت) ستیزه = مجادله

ث) پریشان = مشوش (سراسری هنر - ۱۴۰۰) (ترکیبی - واژه) (دشوار)

۴- گزینه «۱» - غلط‌های املائی و شکل درست: الف) روضه، ب) ثناء، ت) سبتر (سراسری زبان - ۱۴۰۰) (ترکیبی - املا) (متوسط)

۵- گزینه «۲» - غلط‌های املائی موجود در متن به همراه شکل صحیح آن‌ها:

متاع ← مُطَاع؛ متاع به معنی «زخت و اسباب و کالا» وجه و تناسبی با عبارت ندارد و با توجه به معنی و همراهی واژه‌های منظور، محترم و

مکرم، می‌توان دریافت که مُطَاع (اطاعت شده، درخور اطاعت) صحیح است.

قالب ← غالب؛ با توجه به معنا می‌توان دریافت که غالب (چیره، مسلط) صحیح و مناسب است نه قالب (شکل و چارچوب، جسم و پیکر). «نه

آزی غالب است» یعنی هیچ حرص و طمعی [بر من] غالب و چیره نیست. (سراسری ریاضی - ۹۹) (ترکیبی - املا) (متوسط)

۶- گزینه «۳» - غلط‌های املائی به همراه شکل صحیح آن‌ها: غیاث ← قیاس؛ با توجه به معنی جملات اول متن، قیاس (مقایسه، استدلال و

استنباط) صحیح و مناسب است (غیاث یعنی «فریادرس، فریادری»). غربت ← قربت؛ با توجه به این که در بخشی از متن، سخن از نزدیکی و

تقرب و راه و وسیله تقرب به حق و خداوند است، قُرب (قُرب، تقرّب، نزدیکی) صحیح است نه غربت (دوری از شهر و خانه، تنهایی).

زوالجلال ← ذوالجلال (صاحب شکوه و عظمت، پروردگار صاحب جلال و عظمت). (سراسری تجربی - ۹۹) (ترکیبی - املا) (دشوار)

۷- گزینه «۲» - کتاب جوامع الحکایات و لوامع الروایات از محمد عوفی و فرهاد و شیرین از وحشی بافقی و هم‌صدا با حلق اسماعیل از حسن

حسینی است. (سراسری تجربی - ۹۸) (ترکیبی - تاریخ ادبیات) (آسان)

۸- گزینه «۳» - در این بیت «اغراق» و «کنایه» و «جناس» (راه و ماه) هم وجود داشت، ولی مجاز و تمثیل نداشت؛ بررسی آرایه‌های گزینه «۳»:

استعاره: ماه استعاره از چهره معشوق است. / تشبیه: خط عذار تو مثل حلقه‌ای است. / ماه آسمان با دیدن خط عذار یار گرفته است و چهره یار از ماه

زیباتر است / ایهام: حلقه: ۱- هر چیز مدور و دایره شکل، ۲- گروهی که گرد هم دایره‌وار بنشینند. / ماه: ۱- ماه آسمان، ۲- چهره معشوق (استعاره)

ایهام گرفتن معنی حقیقی و استعاری مورد تأیید همگان نیست. / حسن تعلیل: برای گرفتن ماه آسمان علتی غیرواقعی بیان شده است.

معنی بیت: ماه رخسار یار از دمیدن خط سبز عذار تیره گون گشت، یا آن که خط عذار یار چنان زیباست که ماه از حسادت و رشک سیاه شد و

گرفت. این خط دایره و چنبره‌ای است که کسی نمی‌تواند از آن بیرون برود یا این خط مانند انجمن و گروهی است که کسی از آن نمی‌تواند

بیرون رود. (سراسری هنر - ۱۴۰۰) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۹- گزینه «۲» - بررسی آرایه‌های هر کدام از گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: خرقة به تاج / تو به سلطان / تضاد: فقر و سلطان / اغراق: ندارد.

گزینه «۲»: تشبیه: شبستان به روز / تضاد: روز و شب / اغراق: با چهره خودت شبستان را مثل روز می‌کنی (در مصراع اول گفته است در شب وصال رخ نمی‌دهد چرا که با وجود روی تو این شب به روز تبدیل می‌شود).

گزینه «۳»: تشبیه: ندارد. / تضاد: تر و خشک / اغراق: ندارد.

گزینه «۴»: تشبیه: تو مانند یوسفی و من مانند زلیخا / تضاد: ندارد. / اغراق: ندارد. (سراسری هنر - ۱۴۰۰) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱۰- گزینه «۳» - با ایهام گزینه «۱»، با مجاز «۲» و با حسن تعلیل گزینه «۴» را رد می‌کنیم. بررسی آرایه‌های گزینه «۳»:

اغراق: شاعر در کوچکی دهان معشوق اغراق کرده و آن را نقطه موهوم دانسته است.

استعاره: سی‌پاره استعاره از دندان‌های معشوق و نقطه موهوم هم استعاره از دهان اوست.

تشبیه: عقد دندان (اضافه تشبیهی)، دندان‌ها در زیبایی و درخشان بودن و چینش درست کنار هم به گردن‌بند تشبیه شده‌اند.

واج‌آرایی: تکرار صامت «ن» در کل بیت (۱۱ بار)، صامت «د» در مصراع اول (۶ بار). (سراسری زبان - ۹۹) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (متوسط)

۱۱- گزینه «۴» - در بیت «پ»، «سیب زنخدا» اضافه تشبیهی است که در آن، زنخدا (= چانه) به سیب مانده شده است.

در بیت «الف» بستر و بالین داشتن شبنم تشخیص و استعاره دارد.

در بیت «ت»، «نگاه گرم» حس‌آمیزی دارد.

در بیت «ب» واژه «راست» مخفف «راست» است؛ اما در معنی «اصطلاح موسیقایی» با «نی» تناسب دارد.

در بیت «ب» ناله نی تنگ شکر در آستین دارد؛ یعنی ناله و نوای نی شیرین است (آمیختن دو حس شنوایی و چشایی).

(سراسری ریاضی - ۹۹) (ترکیبی - آرایه‌های ادبی) (دشوار)

۱۲- گزینه «۳» - در گزینه «۱» فعل «باد» در «جان فدای تو» و در گزینه «۲» فعل «است» در جمله «چه از این به» و در گزینه «۴» فعل «است» در

جمله «نیکبخت آن که» حذف شده است. (سراسری ریاضی - ۹۸) (ترکیبی - دستور) (آسان)

۱۳- گزینه «۴» - ترکیبات وصفی: این معلم - معلم شریف - معلم باسواد - این نویسنده - نویسنده بزرگ - این نامه - این نویسنده - چه حد

وابسته پیشین: این معلم - این نویسنده - این نامه - این نویسنده - چه حد (سراسری تجربی - ۹۸) (ترکیبی - دستور) (متوسط)

۱۴- گزینه «۲» - در بیت سؤال و گزینه «۲» هر کدام ۵ جمله وجود دارد. بررسی جملات بین سؤال و سایر گزینه‌ها:

صورت سؤال: «چو گفتمش «۱» که دلم را نگاه دار «۲» چه گفت «۳» / ز دست بنده چه خیزد «۴» خدا نگه دارد «۵»

گزینه «۱»: گفتمش «۱» مهر فروغی به تو روز افزون است «۲» / گفت «۳» من هم به خلافتش دل پر کین دارم «۴»

گزینه «۲»: قرار و خواب ز حافظ طمع مدار «۱» ای دوست «۲» / قرار چیست، «۳» صبوری کدام «۴» و خواب کجا «۵»

گزینه «۳»: هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت «۱» / آری «۲» نداشت غم «۳» که غم بیش و کم نداشت «۴»

گزینه «۴»: جانان من «۱» برخیز «۲» و بشنو بانگ چاووش «۳» / آنک امام ما علم بگرفته بر دوش «۴»

(سراسری ریاضی - ۱۴۰۰) (ترکیبی - دستور) (متوسط)

۱۵- گزینه «۳» - بررسی مصراع‌ها:

الف) عشق‌باز = عشق‌بازنده: صفت فاعلی / کوهکن = کوه‌کننده: صفت فاعلی / مردانه: نسبی (مرد + انه)

ب) رها: فاعلی (بن مضارع + ا)

پ) ساخته: مفعولی (بن ماضی + ه)

ت) دیدنی: صفت لیاقت (مصدر + ی) (سراسری هنر - ۱۴۰۰) (ترکیبی - دستور) (متوسط)

۱۶- گزینه «۲» - در گزینه «۲» به معنی «رها کردن» و در سایر گزینه‌ها «نماندن» است. (سراسری هنر - ۹۸) (ترکیبی - دستور) (دشوار)

۱۷- گزینه «۴» - در شعر صورت سؤال تأکید بر این است که فروتنی و تواضع سبب بلندمرتبه‌گی و قرب به خداوند است. در گزینه «۴» نیز شاعر

شرط رسیدن به معشوق را، شکستن و کوچک کردن خود دانسته است. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تواضع کردن در برابر خردمندان خوی بزرگان است.

گزینه «۲»: با فروتنی و تواضع دل دیگران را به دست آوردن

گزینه «۳»: تواضع در عین قدرتمندی (سراسری تجربی - ۱۴۰۰) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)

۱۸- گزینه «۴» - در گزینه «۴» همانند بیت صورت سؤال سخن از این است که مرگ با عزت از زندگی در ننگ بهتر است. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بمیرم بهتر است تا مورد سرزنش دشمنان قرار بگیرم: دلم را بردی و من را عاشق کردی، مرا بکش زیرا نمی‌خواهم مورد شتمات دشمنان قرار بگیرم.

گزینه «۲»: مرگ اختیاری

گزینه «۳»: دل نیستن به جهانی فانی (سراسری ریاضی - ۱۴۰۰) (پایه دوازدهم - درس دوازدهم - قرابت مفهومی) (آسان)

۱۹- گزینه «۲» - در گزینه‌های «۱» و «۴» سخن از این است که هرکسی شایسته عشق و معرفت نیست یا سخن عشق در زاهد و عاقل بی‌اثر است. در گزینه «۳» شاعر می‌گوید: هوش و عقل جز پشیمانی و ندامت حاصلی ندارد و مستی خوب است، پس در این گزینه هم به نوعی برتری عشق و مستی بر عقل دیده می‌شود. در این سه گزینه مضمون تقابل عشق با عقل و زهد به نوعی مشترک است. مفهوم گزینه «۲» از سایر گزینه‌ها دور است و در آن سخن از این است که عشق پیر و جوان نمی‌شناسد و شور عشق در کهنسالی کم نمی‌شود.

(سراسری هنر - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس هشتم - قرابت مفهومی) (متوسط)

۲۰- گزینه «۳» - در ابیات «ب» و «پ» تأکید بر آن گردیده است که نتیجه اعمال ما به خود ما باز می‌گردد و به تعبیر دیگر «هرکسی آن درود عاقبت کار که کشت».

(سراسری ریاضی - ۹۸) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)

۲۱- گزینه «۴» - در صورت سؤال عدل و داد موجب حفظ ملک و پادشاهی است، ولی در گزینه «۴» راستی و درستی حافظ دادگران.

(سراسری ریاضی - ۹۸) (پایه دهم - ترکیبی - قرابت مفهومی) (آسان)

۲۲- گزینه «۳» - در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» سخن از خرم شدن جهان در بهار و رویدن گل‌ها است، اما در گزینه «۳» سخن از حسن یار و برتری زیبایی او بر زیبایی بهار است. حلقه در گوش کسی کردن کنایه از بنده و فرمانبردار کردن اوست.

(سراسری ریاضی - ۹۹) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (متوسط)

۲۳- گزینه «۳» - مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۳» این است که بی‌دردان و زاهدان از حال عاشق خبر ندارند. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کسی از بازی‌های روزگار خبر ندارد. / روزگار شاید جای کافر و زاهد را عوض کند!

گزینه «۲»: برتری مستی و معرفت بر زهدورزی و شریعت

گزینه «۴»: بهره نبردن از لذت‌ها پشیمانی به بار می‌آورد. (سراسری زبان - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس دوم - قرابت مفهومی) (متوسط)

۲۴- گزینه «۳» - مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۳» ناسازگاری تقدیر با آزادگان است. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاد بودن با وجود درد و غم، مایه ناامیدی حسودان است.

گزینه «۲»: نکوهش سرگرم شدن به تماشای جهان و غرق شدن در آن.

گزینه «۴»: سبک‌بار و بی‌نشان بودن آزادگان (سراسری زبان - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس دوازدهم - قرابت مفهومی) (دشوار)

۲۵- گزینه «۲» - در بیت سؤال شاعر می‌گوید: عقل سبب می‌شود، عاقلان سخن گفتن را محدود کنند و کم سخن بگویند و گرنه انسان مجنون با در و دیوار هم سخن می‌گوید.

اگر به عقل مثبت نگاه کنیم و فضای شعر را تعلیمی فرض کنیم، به این برداشت می‌رسیم: عقل سبب می‌شود، عاقل گزیده‌گو و پرورده‌گو باشد و برای همین است که کم سخن می‌گوید.

از میان ابیات، گزینه «۲» با بیت تناسب دارد و از این نظر می‌توانیم گزینه «۲» را که پروده‌گویی مفهوم اصلی آن است برای پاسخ انتخاب کنیم. (سراسری تجربی - ۹۹) (ترکیبی - قرابت مفهومی) (دشوار)